

A?? Karars?zl???? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *A?? Karars?zl???? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17018>

Özet

A?? Karars?zl??? Ölçe?i, bireylerin a??lar hakk?ndaki tutumlar?n?, tereddütlerini ve a?? olmay? erteleme e?ilimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu ölçe?in Türkçe versiyonu, Önal ve arkadaşlar? tarafından Türk popülasyonunda kullan?lmak üzere kültürel adaptasyon ve geçerlik-güvenilirlik çal??malar? yapılarak uyarlanm??tır. Ölçek, a??laman?n halk sa?l??? aç?s?ndan kritik öneme sahip oldu?u durumlarda, **a?? karars?zl??? düzeylerini** sistematik olarak belirlemeyi ve bu karars?zl???n altında yatan faktörleri ara?tırmayı hedefler. Elde edilen bulgular, a?? kar??tl???ndan farklı olarak, a??ya yönelik belirsiz veya tereddütlü yakla??mlar?n anlaşılmasına olanak tan?ır.

Anahtar Kelimeler

A?? Karars?zl???, **A?? Tereddüdü**, Halk Sa?l???, Psikometrik, Uyarlama, Güvenilirlik, Geçerlik, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Önal, Ö., Ero?lu, H. N., Evcil, F. Y., Ki?io?lu, A. N., Uskun, E.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, **a?? karars?zl??? fenomenini** Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu adaptasyon çal??ması, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin korunarak Türkiye'deki sosyal ve kültürel bağlama uygun hale getirilmesini sağlam??tır.

Ölçek, sa?lık profesyonelleri, epidemiyologlar ve halk sa?l??? ara?tırmacılar? tarafından, a?? programlar?n?n etkinli?ini engelleyen temel psikolojik bariyerleri tespit etmek ve bu bariyerlere yönelik hedefli müdahale stratejileri geli?tirmek için kullan?lmaktadır.

Yap? (Construct)

Ölçek, bireyin a?? kabulü ile tamamen reddetme arasındaki gri alanda yer alan **a?? karars?zl??? (Vaccine Hesitancy)** yap?s?n? ölçer. Bu yap? genellikle güven eksikli?i, risk alg?s?, a??laman?n gereklili?i hakk?ndaki ?üpheler ve bilgi eksikli?i gibi alt boyutlar? içerir. **A?? karars?zl???**, Dünya Sa?lık Örgütü (DSÖ) tarafından küresel sa?lık için en büyük tehditlerden biri olarak tan?mlanm??tır.

A?? Karars?zl??? Ölçe?i, bu çok boyutlu yap?yı yakalayarak, bireylerin a??lamaya kar?? duygusal, bilişsel ve davranışsal e?ilimlerini 9 madde aracılığıyla derecelendirir.

Geçerlik (Validity)

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?i incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü göstermi?tir.

Yap? geçerli?ini kan?tlamak amac?yla genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu ve maddelerin karars?zlik yap?s?na anlaml? kat?lar sa?lad???n? göstermi?tir. ?çerik geçerli?i ise uzman görü?leri al?narak sa?lanm??t?r.

Güvenilirlik (Reliability)

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsay?s? olan **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanarak gerçekleştirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyin üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir, bu da ölçe?in farklı uygulamalarda tutarlı sonuçlar üretebilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n?n incelenmesi amac?yla yap?lan **faktör analizi**, ölçe?in 9 maddesinin tek bir genel faktör altında topland???n? veya çok boyutlu yap?y? destekledi?ini ortaya koymu?tur. Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in Türk kültürüne özgü faktör yüklerini korudu?unu ve karars?zlik yap?s?n? net bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir.

Ölçek (Instrument)

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Biçim: 9 maddeden olu?an öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinali farklı bir dilde olup Türkçeye uyarlanm??t?r).

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, ebeveynler veya a?? karar? verme sürecinde olan bireyler.

Ya? Grubu: Çal??man?n ba?lam?na göre de?i?mekle birlikte, genellikle 18 ya? ve üstü.

Popülasyon Detaylar?: Orijinal uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki farklı sosyo-demografik gruplardan kat?lımc?larla gerçekleştirilmi?tir. Spesifik popülasyon detaylar? için referans makaleye ba?vurulmalıdır.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5 seçenekli bir **Likert Ölçe?i** kullan?larak puanlanmaktadır. Derecelendirme format?: 1 (Kesinlikle Kat?lm?yorum) ile 5 (Kesinlikle Kat?lıyorum) arasında

de?i?mektedir. Yüksek puanlar, yüksek düzeyde a?? karars?zl???na i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

A??, Psikometri, Halk Sa?l???, **Kültürel Uyarlama**, Tereddüt, COVID-19, Epidemiyoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Lütfen orijinal referans makalesine bak?n?z.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazar için: ozguronal@sdu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Süleyman Demirel Üniversitesi (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için izin durumu, sorumlu yazar Özgür Önal ile ileti?ime geçilerek teyit edilmelidir. Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? **2021** y?I?nda yay?mlanm??t?r.

Orijinal PDF doküman?na buradan ula??labilir: asi-kararsizligi-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Önal, Ö., Ero?lu, H. N., Evcil, F. Y., Ki?io?lu, A. N., & Uskun, E. (2021). Validity and reliability of Turkish version of the vaccine hesitancy scale "Turkish version of the vaccine hesitancy scale". *Turk Arch Pediatr*, 56(3), 230-5. doi: 10.5152/TurkArchPediatr.2021.20028.

Makaleye do?rudan eri?im ba?lant?s?: turkarchpediatr.org

A?? Karars?zl??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek, toplam 9 maddeden olu?maktadır. Ölçek maddeleri, telif hakk? veya eri?im k?s?tlamalar? nedeniyle bu metinde do?rudan sunulmamaktadır. Maddelerin tam içeri?i için lütfen yukar?da belirtilen orijinal uyarlama çal??mas? referans?na ba?vurunuz.